

nedvomno res. Zgodovina ne pozna primerov, da bi kdo sam odkorakal na pokopališče in se pokopal. In Sv. Lenart bomo kot krajevno ime pisali tako, sv. Lenart je namreč svetnik osebno. Na mesto nemškega »enkrat«/(einmal) bi raje posadili »nekoč«, in aktivistično izpraznjeni »pravzaprav« bi vrgli za plot, preveč kazi pesniško naravno besedilo.)

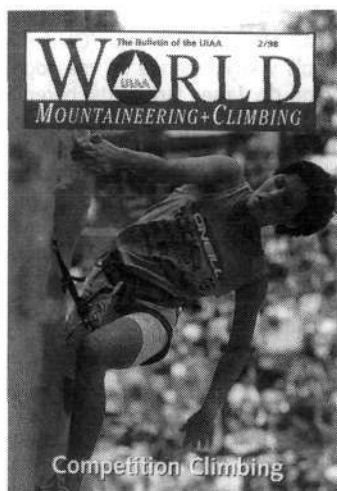
»Vodnik je opeval Triglav, 'pod brezmejnimi tukaj svodom'.« (147) (V resnici ga je opeval takole: »Pod velikim tuki Bógom...« – **V. Vodnik**, Zbrano delo, DZS, 1988, str. 62.) »Vtisi z gora so kot čaše opjnosti, ki jih je treba zlititi vase do dna.« (146) (Brez dvoma, vendar naj bi se za sposojeno metaforo zahvalil **Župančiču**, ne Zupančiču, in še to šele čez tri strani (149). »Ko so mi otroci zrasli toliko, da so lahko plezali, jih ni bilo za priklicati dol z gabra.« (139) (Davna slogovna in slovnična dediščina Mitteleurope! Bomo tako, zatajujevaje materiščino, spet iskali stik z njo?)

Vse to je le nekaj lastovk iz črne jate. Toda čustvo v knjigi je pristno, o tem ni dvoma, žal le premalo pesniško oblikovano, premalo pesniško izpovedano in premalo borbeno. Ali bolje: pesniškost je preveč fragmentarna. Naslovi poglavij veliko obetajo (*Pozimi pa ljudje gor ne gredo, Ob jutranji uri, Tam na Veli Straži, Na Učko bi rad, Tišine v sebi bi rad, Pot k sreči, Pesem triglavskih zvonov* itd.), poglavja sama pa so nekoliko izsušena, slogovno enolična. Le tu in tam kak preblisk, kak blažji sunek v srce. (Ni prav, da avtor enostransko govori o **Kugyju** (24). Od Kugyja je pobral estetizirajočo stran gorništvu.)

Vsega hudega vajenega avtorja teh mojih nekaj brenceljev (pravzaprav njegovih, saj so od tam prileteli) ne bo odpodilo od globoko kulturno, estetsko, filozofsko doživljenega in doživljajočega gorništvu, kjer je njegov zaklad. Kjer je njegov zaklad, tam je namreč tudi njegovo srce. Zato mu z obema rokama pritrdim, in ga celo spodbujam, da »kljub vsemu (in za vekomaj) reče goram – da!« (str. 223).

Stanko Klinar

Novi bilten UIAA

Mednarodna planinska, alpinistična in plezalska zveza UIAA je z letošnjim letom začela izdajati svoj tradicionalni Bilten kot dopadljivo revijo z novim naslovom World mountaineering + climbing (Svet planinstva in plezanja). Novi urednik je **Ernst Haase**, član Nemške planinske zveze (DAV). V primerjavi s prejšnjim precej pustim Biltenom, ki je v črno-beli tehniki predstavljal več ali manj le uradni list UIAA, je nova publikacija deloma barvna, deloma črno bela, grafično sodobna in vsebinsko mnogo bogatejša. Prvi dve letošnji številki sta bili vsaka posvečeni posebej izbrani temi: prva odpravam, druga pa tekmovalnemu plezanju. Letošnji prvi izdaji sta vsebovali po 60 strani teksta, druga številka pa ima v sredini še dodatek s seznamom opreme, ki nosi znak razlikovanja UIAA. Članki so objavljeni v angleščini in večinoma dokumentirani s črno-belimi fotografijami.

V drugi letošnji številki so tako objavljeni članki in reportaže o izzivih športnega in tekmovalnega plezanja, o končnih rezultatih letošnjega tekmovanja za svetovni pokal, kjer je prijazno omenjeno tudi tekmovanje pri nas v Kranju. Objavljena sta seznama prvih 60 plezalcev in prvih 52 plezalk za leto 1997 in seznama najuspešnejših reprezentanc (pri moških Slovenija na 7. mestu, pri ženskah 3., skupno Slovenija

3.). Objavljeni so pogovori s **Francoisom Legrandom** in **Muriel Sarkany**, lani najboljšima v svetovnem pokalu.

V Rusiji se s tekmovalnim plezanjem ukvarjajo že petdeset let, deset let pa poteka tekmovalno plezanje znotraj UIAA. Kratke reportaže predstavljajo tekmovalno plezanje v Združenih državah Amerike in v Italiji.

Drugi del revije se začne z nekaj članki o Italijanski planinski zvezi (CAI). Sledijo kratki prispevki o varnosti v gorah ter poročila o aktivnostih različnih komisij v okviru UIAA, o novicah iz doline Yosemite, o številu odprav v Himalajo v lanski sezoni in še nekaj osebnih novic. Mimogrede, v ZDA ima AAC prvič v zgodovini žensko za predsednico.

Prvi dve številki World mountaineering + climbing kažeta, da so ambicije in sposobnosti novega urednika velike. Revijo priporočam v branje vsem, ki si želijo razgleda po mednarodni planinski, alpinistični, odpravarski in tekmovalno plezalni sceni. Revijo je mogoče za letno ceno 30 CHF naročiti pri UIAA, Monbijoustrasse 61, Postfach, CH 3000 Bern 23, Švica.

Tomaž Vrhovec

Sto slapov v dolini Loške Koritnice

Župnijski urad Ljubljana-Dravljne je pred kratkim izdal prikupno brošuro, v kateri avtorji **Janko Merše**, **Metod Perme** in **Miha Žužek** kot urednik pišejo o prečudovitem svetu v dolini Loške Koritnice. Dolina, ki leži zahodno od Zgornje Soške doline pod našimi gorskimi lepotci, Jalovcem in Mangartom, ni raj na Zemlji le za alpiniste in planince, ampak za vsakogar, ki vsaj enkrat pride v ta svet. Avtorji opisujejo z besedami in prikazujejo s fotografijami »živo« neživo naravo, sto ali malo manj ali pa veliko več slapov, ki hitijo in grmijo z višav v dolino, kjer se iztekajo v Možnico, Predilnico in Koritnico.

Po definiciji **prof. dr. Antona Ramovša** mora biti vodni padec stalen, z nad 5 metrov višinske razlike in določeno strmino vsaj 45 sto-

pinj, da zasluži ime slap. V teh divjih krajih so izviri ali izlivi teh vodnih lepotcev težko dostopni ali celo nedostopni. V uvodnem delu brošure pisci najprej pojasnjujejo, kako izmerijo višine slapov. Ker so le redki od tukaj opisanih imeli stara imena, jim je skupina skušala najti taka, ki upoštevajo njihovo posebnost, značilnost in prepoznavnost. Kaj vse so našli mladi raziskovalci na počitniških letovanjih pod vodstvom **Miha Žužka**, duhovnika in velikega ljubitelja divje narave, lahko vidimo v tej brošuri. Že pred časom je prvi avtor izdal tudi videokaseto s podobno vsebino.

V osrednjem delu brošure, vodniku, so predstavljeni slapovi po skupinah. Na desni strani Koritnice so opisani slapovi pod Rombonom, ob Možnici, v Kotlini, ob Gorejci, nad predorom, ob Predilnici in Mangartskem potoku, ob Grjudi, Illovcu in v Zgornji Koritnici. Na levi strani Koritnice so slapovi v Reščevem in Prešnikovem grabnu, v Dolgem plazu, v Kaluderju in ob Fratarici, kjer je najvišje slapišče pri nas.

Bralce te knjige in ljubitelje te pokrajine je treba opozoriti na izredne fotografije, na katerih najdemo najlepše in najbolj zanimivo oblikovane slapove v tem predelu naše domovine. Že ob pregledu knjige smo prevzeti, kaj šele, ko prav to vidimo tudi v naravi. Naravnost očarani smo lahko nad turkizno modro, turkizno zeleno in drugimi barvami vode v tolmunih, nad visokimi višičimi brvmi nad potoki, nad velikimi in majhnimi slapovi, mogočnimi izviri iz kraških vdolbin, nad očarljivo oblikovanimi koriti in skalnimi pregradami ter nad nenavadnimi podobami slapov. Zato nas ne smejo in ne morejo presenetiti nekatera njihova imena: poševni, stopničasti, vitki, pravokotni, pravilni itd. Spet drugi nas spominjajo na kitke, stopničke, zarocene, sanje, niše, rusalko, latvico, parabolo, zeleno in črno kačo, osmico idr.

Mihu Žužku in njegovim sodelavcem lahko ob tej lepi brošuri le čestitamo in si želimo, da bi ga tudi drugi ljubitelji narave posnemali: kar bodo videli v naravi, naj ne shranijo le v svojem spominu, ampak tudi v spominu fotografskega

aparata in pisane besede za druge sodržavljane.

Ciril Velkovrh

Izletniška karta Bleda z okolico

Pohodniki, izletniki, ljubitelji gorá, naravnih lepot in kulturnih vrednot so dobili novo, natančno kartografsko publikacijo, ki je hkrati mini vodnik – Bled z okolico. Merilo 1:25.000 je izdelovalcem omogočilo zelo natančen prikaz obširnega območja okolice Bleda, ki je za sprehode, pohode in izlete eno od najzanimivejših območij naše države. Ta izletniška karta daje dovolj kartografskih in pisnih podatkov, da bodo uporabniki po njej radi segali.

Publikacijo je izdelal, izdal in založil Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo, natisnila jo je tiskarna Delo. Zasnova in uredila jo je **Tatjana Šteblaj**, ki je skrbela tudi za njeno izdelavo. Kartografske podatke so črpali iz sistemskih listov topografske karte enakega merila in lastnih turističnih kart. Podatke za opise so posredovali občina Bled, Zavod za gozdove Slovenije in Triglavski narodni park.

Karta velikega formata je zložena v priročen žepni format z lepo oblikovano ovojnico. Segá do Studorskega prevala in Rjavine na zahodu, do Hrušice in Javorniškega Rovta na severu. Na vzhodu zajame Stol, Radovljico in Alpski letalski center, na jugu večji del Jelovice in Koprivnik v Bohinju. Tako je v celoti predstavljena Pokljuka z dolino Krme in Radovne in Mežakla. Poleg Blejskega jezera so na njej še mnoge naravne lepote: soteska Vintgar, Pokljuška soteska, Peričnik, Babji zob itd. Med vrhovi so predvsem zanimivi Stol, Debela Peč, Rjavina, vrhovi Mežakle in drugi. Za ljubitelje kulture naj omenimo Pot kulturne dediščine z rojstnimi kraji **Jalna, Finžgarja, Janše, Čopa** in **Prešerna**, Radovljico, gradove (Bled, Grmšče), Jesenice, Gorjuše itd. Prepolno je lepih razgledov s holmov in vrhov.

Za pohodnike in planince je karta zelo natančna, saj so vrisane vse poti s stezami, odlično so vidne

markirane (lahke in zahtevne) planinske in sprehajalne poti, planinske postojanke, planine in lovske kočé. Dobra orientacija so gozdovi, vrisani z rahlim zelenim rastrom in lepo vidnimi gozdnimi preseki – izsekanimi pasovi. Zelo dobro vidne so plastnice, ki jih dopolnjuje senčenje reliefa. Množica je vpisanih nadmorskih višin, ki pohodniku omogočajo izračune časa za vzpon in spuste. Vsak uporabnik bo na karti hitro našel tudi vse gostinske objekte, avtobusna postajališča, razgledišča, naravne znamenitosti in podobno. Tudi zemljepisnih, med seboj po velikosti in tipu črk dobro ločljivih imen, je dovolj. Označene so priporočene kolesarske steze, zapore cest, posebej izpisane naravne in kulturne znamenitosti. Skratka: karta bo dobrodošel pripomoček vsem pohodnikom in izletnikom v te lepe predele okolice Bleda.

V celoti je koristno izrabljena zadnja stran. Podrobneje so predstavili zanimivosti in možnosti dostopa do 20 najpriljubljenejših lokacij v okolici Bleda. Najpomembnejše naravne lepote in kulturne vrednote so predstavili še posebej. Vsa besedila, vključno z legendo, so prevedena v italijanski, nemški in angleški jezik. Na tej, zadnji strani naj omenimo še pregledni zemljevid širše okolice Bleda, ki zlasti tujcem omogoča širšo orientacijo.

Publikacija je dostopna domačim kot tujim gostom, pohodnikom in izletnikom. Lepo bi bilo, če bi jo tujim gostom, ki bivajo v hotelih vsaj sedem dni, v hotelih dali zastoj. To bi bila brez dvoma hvalevredna gesta, ki bi privabila še več gostov. Brez dvoma bi bila to mnogo koristnejša poteza, kot so različni zastojarski prospekti, ki prav tako zahtevajo veliko denarja, koristi pa je od njih mnogo manj, kot bi jo bilo od predlagane rešitve.

Peter Svetlik

Kras

Ob 50-letnici UNESCO je na pobudo Slovenske nacionalne komisije za UNESCO Znanstveno-raziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti ob sofinanciranju Ministrstva za znanost in teh-